

FAQ

Hello! Welcome to toki pona. Maybe you're new and want to know more about this unknown language. Great! This page will answer your questions.

What is Toki Pona?

It's a small and good minimal language. There are only 14 letters and less than 200 words. The Canadian linguist Sonja Lang created it in 2001. Now there already are thousands of speakers around the world.

Why would I learn Toki Pona?

Maybe you're fascinated by the possibility of describing the world using less than 200 words. Maybe you wish to talk to your friends without other people knowing what you're saying. Maybe you just want to boast of speaking many languages. There are different reasons for different speakers.

How can I learn and where can I use Toki Pona?

There is the official Toki Pona book (The Language of Good) by Sonja Lang and there is her brand new Toki Pona dictionary. There are also many free courses online. Furthermore, there are YouTube videos and Memrise courses. A very popular and old course was o kama sona e toki pona! A newer and up to date course is lipu sona pona. Toki Pona groups and learning resources are on our website:



liputenpo.org

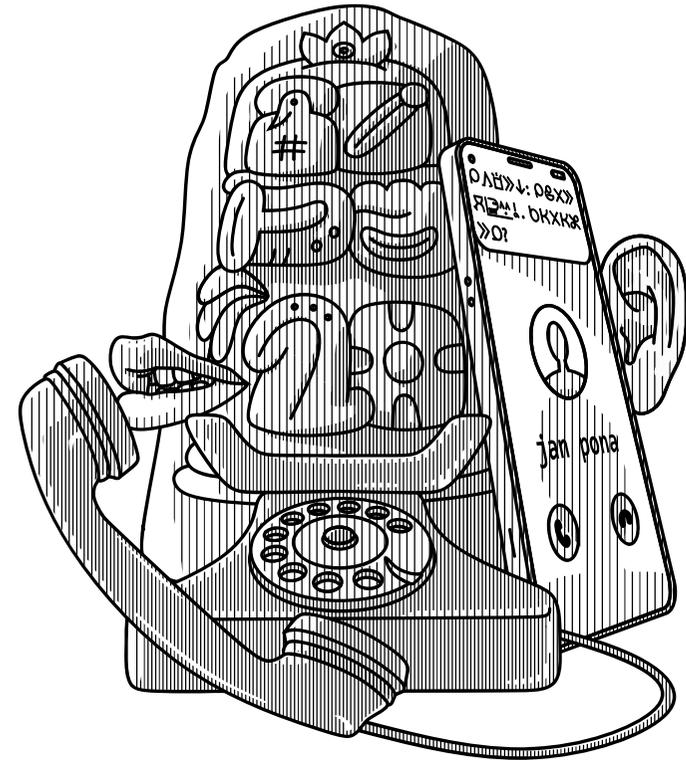
If you want to join us, that's great!

ISSN 2752-4639



9 772752 463006

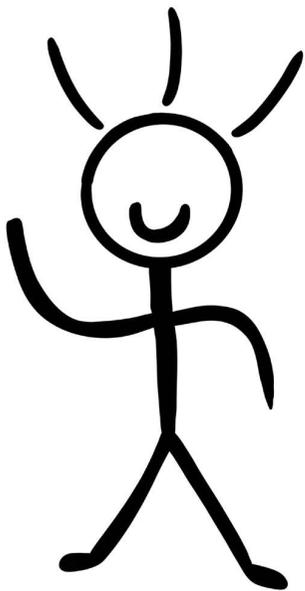
lipu tenpo



nanpa toki

o kama pona
lon lipu tenpo!
tenpo ni la
mi ale li ken lukin
e pali kama pi
sitelen sitelen pi
nimi ku suli.
kin la o lukin e
toki pi jan Polo a!
ona li tawa
ma Malasija
li toki pona e ona.
ni la mi wile kin
tawa ma Malasija.

-jan Sonatan



jo

2

kulupu

toki tawa jan pi lipu tenpo:

jan Ke Tami

3

musi pi alasa sona

toki pona

pali len pi sitelen sitelen pi nimi

ku suli

7

toki ante

toki ma

8

sona

anu suli pi ma Tosi

9

kalama ma li kama ala kama e

ma?

ma

tawa pi poki monsi pi ma Asija:

nanpa wan. ma Malasija

11

ma musi nasa Kalaka pi telo wawa

nasa

toki

toki musi pi pana waleja

12

soweli lili en waso suli

13

musi

kijetesantakalu o!

noka o tawa

toki nasa

14

jan pali

jan pali

jan pi pali toki

jan Alonola
jan Anan
lon Jawin
jan Jonatan
jan Ke Tami
jan Nowa
jan Polo
jan Sonatan

jan pi pali sitelen

jan Alonola
jan Aki
jan Simo
jan Ke Tami
jan Tenten

jan lawa

jan Keseke
jan Sonatan

jan pi lipu lukin

jan Alonola
jan Simo
jan Keseke
jan Sonatan

jan pali ante

jan Peja
jan Alonola

sina wile ala wile pali tawa lipu tenpo?

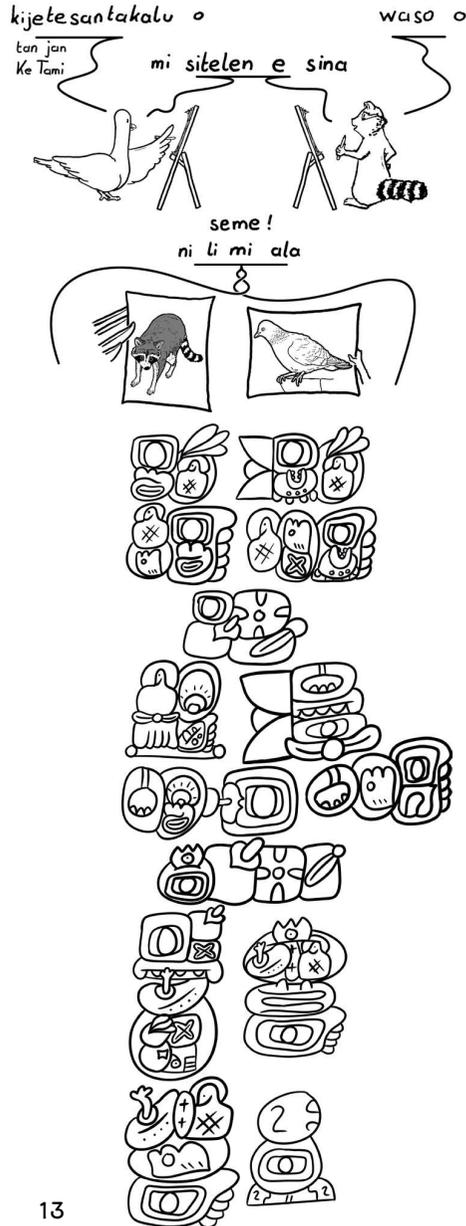
o tawa lipu liputenpo.org!

lon lipu ni la, sina ken lukin e ma pi mi
mute lon ilo Siko (Discord).

CC-BY-SA 4.0

lawa jo © 2021 tan jan pali pi lipu tenpo
copyright © 2021 by contributors of lipu tenpo

kijetesantakalu o! tan jan Ke Tami



noka o tawa tan jan Nowa

noka ona li kalama
kalama tan kiwen anpa

PAKA
PAKA
PAKALA

noka mute li kalama
kalama tan monsi ona

PAKALA
PAKALA
PAKAKALA

noka ala li kalama
ona li ken ala tawa

noka ala li kalama
alasa li pini a a

PAKALA
PAKALA
PAKAKALA

toki nasa tan jan Alonola

mi pona tawa jan
jan li wile e mi pona
taso, mi ike tawa jan
jan li wile ala e mi ike

mi lon tenpo ale

jan lili mute li pilin e ni:
ona li pilin pona tan mi.
taso, ona la, mi lili
ona li wile e mi suli

mi o lon tenpo ale

mi lon ala la,
ma li tawa sike ala a
ma en jan li wile e mi
ma en jan o jo e mi

seme li mi?

toki tawa jan pi lipu tenpo: jan Ke Tami tan jan Sonatan

jan Ke Tami o toki! sina pali e seme
tawa lipu tenpo?

a, mi sitelen e sitelen musi. nimi ona li "ki-
jetesantakalu¹ o". mi pana e toki. tenpo
wan la, toki ni li ken toki sona. toki ante la
mi toki e kulupu pi toki pona, e ijo pi toki
pona. ante la, mi pana e pona kepeken
lukin mi.

pali pi lipu tenpo la ijo seme li pona
mute?

musi li pona nanpa wan tawa mi. ijo musi
wan li ni: jan Alonola li pana e toki nasa
la, jan Tenten li sitelen sitelen e ni la, ni
li wawa tawa mi. ante la, ni li pona mute
tawa mi: mi ken kama sona e ijo mute anu
pilin mute tan jan ante kepeken toki pona
a. mi ken pilin musi mute tan toki musi.

ijo seme li ken pona kin e lipu tenpo?

lipu tenpo li awen pali la, ni li pona suli
tawa mi. jan pi nasin ante mute li pali e
toki tawa ona la ni li ken wawa e lipu ten-
po. a ken la, mi ken kama sona e pona tan
pali pi kulupu Epelanto.

sina pali e seme tawa pilin pona?

toki pona li pona e pilin mi. ante la, mi na-
sin e kulupu pi jan lili. kulupu ni li wile pilin
musi tan lipu, tan pali sitelen kin. jan pi
kulupu ni li jan pi pona suli.

tenpo seme en nasin seme la sina kama
sona e toki pona?

tenpo sike pini wan la mi kama sona e
ona. mi en kulupu lili pi jan pona mi li wile
kama sona e ona la, mi kama sona e toki
pona tawa pana sona. mi open e sona mi

1 "kijetesantakalu" li soweli pona.

pi toki pona kepeken sitelen pi jan Misali,
kepeken lipu pi jan Lentan. mi awen kama
sona kepeken lipu pu.

sina kepeken ala kepeken e nimi pi pu
ala?

a, mi wile ala. taso nimi "tonsi" en nimi
"kijetesantakalu" en nimi "ku" li pona kin
tawa mi la mi kepeken nimi ni. taso mi
wile awen e lili nimi pi toki pona. mi wile
awen lon nasin pu.

sina pali e seme lon lipu linluwi² sina
[janketami.wordpress.com]?

mi pali pini e ijo pi toki pona la, mi pana
e ni ale tawa lipu ni. ante toki mute pi
toki pona li lon. tenpo pini la, mi pana e
kalama musi tan telo suli. sitelen pi "jan
Pepa&soweli Kawa" li kama sitelen musi
pi toki pona la, mi pana e ona.

o pilin e ni: jan wan pi wile sina li kama
sona e toki pona. jan seme o kama sona?

jan li lon poka mi la mi wile e ona pi toki
pona lon tenpo ale a a. taso jan Rebecca
Sugar li jan pi musi wawa a. mi wile sona
e ni: ona li ken pali e seme kepeken toki
pona?

tenpo kama pi toki pona la ijo seme li
suli tawa sina?

mi wile e ni: jan pi toki pona li pali e lipu
suli. mi wile lukin e lipu pi toki pona lon
luka mi lon. mi wile e lipu kalama kin. toki
pona la, toki lipu pi mute ala li kepeken
kalama. mi wile kama lon kulupu pi toki
pona lon tenpo mute.

o awen pona!

pona o awen lon sina

2 "linluwi" li kulupu pi ilo sona.

musi pi alasa sona

tan jan Ke Tami

musi sin li lon. nimi ona li "Blanks Detective". jan li ken musi e ona kepeken toki Inli anu toki Nijon anu toki Kanse anu toki Epanja... anu toki pona kin a! sina musi e ona la, sina jan pi wile sona. sina alasa e sona ni: jan seme li jo e ijo seme, e moku seme, e soweli seme, e pilin seme, e ante mute. taso sona ni li weka a. toki taso li lon. ken la sina ken kama sona e sona pi wile sina tan toki ni. sina sona e ijo wan pi jan wan tan toki ni la, sina ken kama sona e ijo ante pi jan ni. sina ken kama sona e sona ale pi wile sina kepeken nasin ni.

ni li sama ni:
jan tu taso li lon: jan nanpa wan en jan nanpa tu.
toki nanpa wan la, jan nanpa wan li jo e

moku laso.
toki nanpa tu la, jan li jo e moku laso, li jo e soweli walo kin.
toki nanpa tu wan la, jan li jo e moku ko, li jo e soweli suli kin.

toki ni la, sina ken sona e ni:
jan nanpa wan li jo e moku laso, li jo e soweli walo.
jan nanpa tu li jo e moku ko, li jo e soweli suli.

ni li wile e wawa e pali tan lawa la, ni li musi. mi musi e musi ni lon tenpo mute. sona musi mi li kama wawa a.
o sona e ni: musi li toki e poka tu la, ni li ken nasa lili tawa sina: "ijo laso li lon poka open pi ijo loje." sina sitelen e toki kepeken sitelen Lasina la, sina open e ni lon poka wan la, ni li poka open. sama la, poka pini li poka pini pi sitelen Lasina.

o musi e ni lon
<https://js13kgames.com/entries/blanks-detective>

pali len pi sitelen sitelen pi nimi ku suli

tan lon Jawin

pali len pi sitelen sitelen pi nimi ku suli tan lon Jawin

sitelen sitelen anu sitelen suwi li sitelen pi toki pona. ona li sama lukin e sitelen Majan; mama pi sitelen sitelen li wile e ni. tenpo pini la sitelen sitelen li jo e nimi pu taso... taso tenpo ni la ona li jo e mute. tenpo pini lili la mama pi toki pona li pana e lipu ku. lipu ku li jo e nimi sin. tan ni la mi en kulupu pi sitelen sitelen taso li lon ilo Telekan (Telegram) li alasa pali e sitelen pi nimi ku suli. mi en ona li pali mute la mi pini. sitelen ni li lon ni:

mi pana e sona ni: sitelen ni li kama tan ma seme? tan seme la sitelen ni li sama lukin ni? mi pana sona e sona pi sitelen ni ale.



ni li pona mute. sina ken pona e pali sina kepeken nasin sin. sina jo e pilin ike ala, anu pilin ike lili taso. sina pilin pona. sina pali e musi mute tan ni: sina pali e nasin sin pona a.
tenpo monsi la sina open toki e nasin sin e pona pi nasin sin tawa jan ale. jan ale li toki kin: nasin sina li pona. ni la sina awen toki tawa jan ale. nanpa tu kin la sina toki tawa jan ale. nanpa mute la ni li kin.* jan ale li awen toki "pona": taso kin la ona li open pilin ike. tawa jan ante la nasin ni li pona ala li meso³ taso. pilin ike li kama suli la jan ante li tawa weka. sina lon wan. jan ante li weka. ni li pana e pilin ike tawa sina kin. ni li ijo ike.
"sina" lon toki musi ni li ken jan ale. o pona e jan ni kepeken toki.
pini

mama ma mani

mama pi ma ale li pali e ma. ona li kepeken e tenpo suno mute. pini la ona li pilin pona tan ma ona. soweli ma

3 "meso" li pona ala, li ike ala, li lon insa pi ona tu.

en jan ma en kasi ma li pilin pona. ona li tawa li moku li utala. tenpo la, soweli wan anu kasi wan li moli. taso ni li lon a.
suno wan la mama ma li kama jo e mani mute tan ni: ona en mama ma ante li musi tan mani.
mani ni li pana e pilin pona tawa mama ma. en *la, tan kon pona pi mama ma la, ona li wile pona e ma ale ona kepeken mani ona.
ona li pana e moku mute tawa jan en* soweli. ona li pini e seli kasi e kon ma suli suli li pana e telo tawa kasi. ona li weka e ike ale.
tenpo wan la jan en soweli en kasi li pilin pona. taso tenpo kama la, ni li lon: utala li weka la soweli mute mute li lon ma li jo e ma lili. ike tawa kasi li weka la kasi mute mute li lon kin. tenpo la, mani pi mama ma li weka. ni la tenpo nasa ike li lon. soweli en kasi ale li pilin ike tan mute ona. kipisi li moli tan pakala ma.
pini

soweli lili en waso suli

tan jan Anan

tenpo pini wan la kasi palisa suli li lon ma kasi.
soweli lili li tomo lon lupa pi kasi palisa ni.
lupa ni li lon noka pi kasi palisa. waso suli li tomo lon sewi pi kasi palisa.
soweli pi kulupu poka li toki e ni tawa soweli lili:
"waso suli ni li jaki li ike mute. ona li moli e soweli ale. o toki ala tawa ona." soweli lili li lukin ala e waso suli.
soweli lili li kama pilin ike tawa waso suli. tenpo suno nanpa tu la soweli lili weka. tenpo suno ni la soweli lili li lon tomo ona.
soweli lili li kute e kalama tan lupa tomo. ona li open e lupa li lukin. soweli lili li lukin e sewi.
waso suli li lon.
waso ni li suli mute li kule wawa. ona li

jaki ala.
soweli lili li pilin utala li pilin ike.
taso waso suli li toki e ni:
"toki. tenpo pini la soweli ante li tawa tomo sina. sina weka la ona li pana e lipu tawa mi"
waso suli li pana e lipu tawa soweli lili. soweli lili li toki e ni: "a pona tawa sina" waso suli li kama pona li kama suwi tawa soweli lili.
soweli lili li kama sona e ni:
"o kute ala e soweli ante. mi kama sona e ijo kepeken lukin mi."

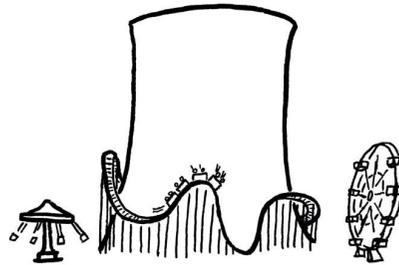


ma musi nasa Kalaka pi telo wawa nasa
tan jan Alonola

tenpo pini la, ma tomo Kalaka la, jan lawa li wile pali e tomo pi pali wawa. tomo ni li pali e wawa mute kepeken kiwen ike. tomo pi pali wawa ni li ike tawa jan mute pi ma tomo Kalaka. jan mute li tawa utala. ona li wile ala e tomo pi pali wawa ni. ni la, jan lawa li pini ala e tomo pi pali wawa. pona, tomo ni li pini. taso, ona li open ala e ona. tenpo pini la, tomo ni li ken pali e wawa mute, taso ona li open ala pali e wawa mute.

kulupu lawa li wile weka e tomo ni. jan Enje (Hennie van der Most) li kama jo e ma pi tomo ni. jan Enje li pana e mani mute. taso, tomo ni en ma ni li sulji. jan mute li toki e ni: ona li esun e ma ni kepeken mani lili.

ona li weka e ilo mute. ona li pali e ma



musi nasa Kalaka pi telo wawa nasa lon ma ni. ma musi li pona tawa jan mute pi ma tomo Kalaka.

ma musi la, tomo musi mute li lon. nasin musi telo li lon. nasin musi ante li lon. tomo tawa telo li lon. ona li tawa la, jan li pilin nasa. taso, ijo sulji li ni: tomo sike sulji li lon. ona la, jan li tawa sewi lon poki lili. sewi la, ona li tawa sike! lukin pi sewi ona li pona mute!

kin la, sina pana e mani la, sina li ken moku e telo mute mute, e moku mute mute. tomo lape sulji li lon kin. pilin mi la, ma musi nasa Kalaka pi telo wawa

toki

toki musi pi pana waleja
tan jan Jonatan

toki! mi pali e toki musi mute kepeken nasin ni: mi kama jo e nimi tu wan pi ijo ni: nimi nanpa tu li sama pini pi nimi nanpa wan li sama open pi nimi nanpa tu wan. o lukin e ni: ...XX... . nimi tu wan ni li nimi lawa pi toki musi. taso tenpo ale la nimi lawa li jo ala e waleja (ijo toki). tan ni la mi pali e toki musi pi pana waleja tawa nimi lawa ni.

pakala kala kalama

kala lili li lon telo li pilin pona. kipisi¹ tenpo la ona li tawa lon telo kepeken luka en *noka ona. kipisi tenpo ante la ona li moku e kasi *li lape.

1 "kipisi" pi ijo li ijo lili pi ijo sulji

kala sulji li kama li wile moku e kasi ala li wile moku e kala ante. kala lili li lukin e kala sulji li tawa lon monsi kiwen. kala sulji li kama tawa kiwen. taso ona* li lukin ala e kala lili. kama pi kala sulji la kala lili li pilin monsuta². ona li pali e pakala: monsuta la ona li toki "MU" a. ni li pakala sulji tan ni: kala sulji li kute li sona e ma pi kala lili. ona li kama tawa monsi kiwen kin li moku e kala lili. kala lili ante *o awen e sina o lukin mute o pakala ala.

nasin sin sina

sina pali e nasin sin ijo. sina la nasin

2 "pilin monsuta" li pilin ike

mi open kepeken leko¹. leko li sin ala, li kama tan pana nanpa wan. mi pali e pana nanpa wan. leko nanpa wan li sama lukin, taso ona li jo ala e palisa lon palisa. palisa lon palisa li jo e kon pi kalama "e." mi pali e leko sama ni tan ni: mi la leko li kiwen li sike ala. mi pali e poka. mi toki insa e ni: sitelen leko li sama lukin e leko.

nimi monsuta² li ike pali. mi toki tawa mi e ni: monsuta li sama lukin seme? tenpo wan la mi pali e sinpin monsuta. taso ona li jo ala e kon lon... mi en ona li lukin e sitelen pi nimi ante pi kalama ante. monsuta li sama e ike e a. monsuta li kalama "mon" li kalama "su" li "ta." ona li alasa wan e nimi ni e kalama ni. jan Saki li pali e ni tan nimi monsuta:

- 1 "leko" li kiwen
- 2 "monsuta" li ijo ni: ona li pana e pilin ike



sina ken lukin e ni: jan Saki li kepeken e sitelen pi kalama lili pi nimi sama. ona li lon poka lipu. jan Saki li pana e ni tawa kulupu pi sitelen sitelen taso., ona li pona tawa mi ale.

mi pali e misikeke³ nanpa wan. ona li

- 3 "misikeke" li moku tawa pona sijelo

misikeke



lukin sama ni:

mi kepeken e sitelen pi ilo pona tan ni. ona li pona. taso, ona li ken pona mute. jan Pensa li pana e sitelen ni tawa kulupu:



kasi li lon monsi palisa li lon monsi poki ko. ijo ni li kepeken pali e misikeke. ijo ni li pona tawa mi ale. mi en ona li pali e mute tan ni. jan Josan li wile e poki lon sitelen misikeke. kulupu li ante e sitelen ni. kulupu li ante e lon pi kasi e poki. tenpo ni la, ona li sama lukin e sitelen misikeke pi tenpo ni. mi pilin pona tan ona.

mi pali e jasima⁴ nanpa wan la ona li awen mute. ona li ni:

jasima



taso ona li jo ala e ijo mute. tawa mi la ona li sama ala e sitelen ante. mi sona e ni: mi wile e ijo jasima. tenpo ante la mi ante e ni., mi kama pali e jasima pi tenpo ni. tenpo sin la ona li

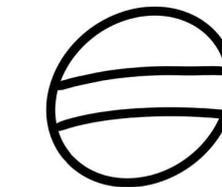
ike tawa jan Josan. taso la sitelen li kama pona tawa ona.

soko⁵ li pona mute tawa ale. mi pali sin. ona li pona tawa kulupu. soko ni li sama e soko nanpa wan. ona li sama lukin e soko.

meso⁶ kin li ike. meso li sama lukin e seme? jan ala li sona. tenpo wan la mi pali e ni:

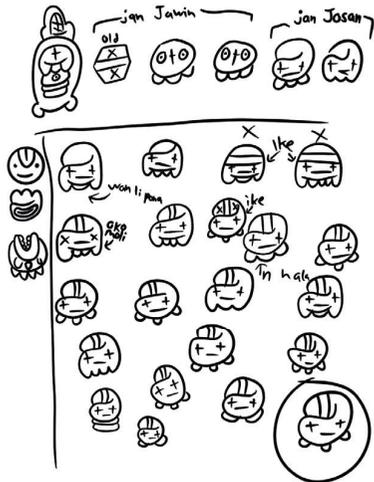
kon ona li ni: sewi ona en anpa ona li pimeja. meso ona li walo. sulji ona li kipisi walo. taso, ona li sama lukin e sitelen uta:

meso



- 4 suno li tawa pi nasin ante kepeken "jasima"
- 5 "soko" li soweli anpa
- 6 "meso" li pona ala, li ike ala, li lon insa pi ona tu.

tan ni la ona li ike. mi ale li wile e ijo ante. mi alasa pali e meso ante. taso mi wile ala e ona. jan Josan li pali kin. jan Saki li pali e lipu



tan sitelen meso. ona li ni:

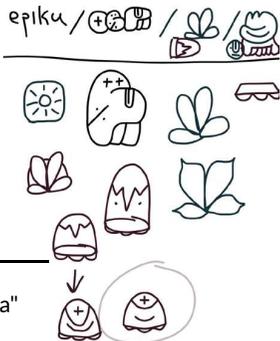
ona li kepeken e sitelen tan mi tan jan Josan. ona li pali e meso pi tenpo ni. jan Josan li weka e noka wan li ante e oko.

epiku⁷ li epiku mute. taso, kama jo sitelen li ike. mi open kepeken ni:

ni li pona lili. taso ona li ken pona mute. mi en ona li wile kepeken e sitelen pi nimi pona, pi nimi wawa, pi kalama lili. tan ni la mi pali e lipu ni:

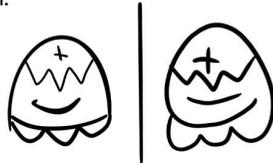


tenpo pini la ni li pona mute. ona li kepeken e ni tan pali e epiku pi tenpo ni. jan Saki li wile e nimi wawa. jan Pensa li



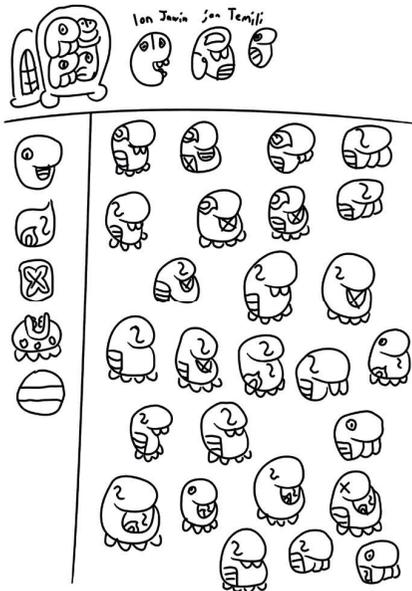
7 "epiku" li "pona mute a"

wile e nimi pona e sitelen pi kalama "k". tan ni la, jan Saki en jan Pensa li pali e sitelen:



tenpo poka la sitelen li ante tawa sitelen ni.

kokosila⁸ kin li ike. tenpo wan la mi pali e sitelen akasi. taso, akasi li ike tawa ona. akasi li sama mute., sitelen sitelen li sama ala. mi en ona li wile kepeken e nimi toki e nimi ike e kalama lili. ona li sama e sitelen sitelen ante. kepeken toki kepeken kalama lili la, mi pali e kokosila sin. ona li nasa ike. tenpo sinpin la jan Saki li pali e lipu kokosila (sina ken lukin e kokosila mi pi nanpa tu. ona li lon sewi):



8 sina "kokosila" la, sina toki ala e toki pona, taso toki pona li pona tawa kulupu ni

nanpa wan. ma Malasija

ma Tawi en ma Intonesija la ma Malasija li lon insa. ona li jo e kipisi¹ pi ma Ponejo (Borneo) kin li lon poka pi linja pi meso² ma. tan ni la ona li ma seli. ona li jo e tenpo tu taso pi tenpo sike: tenpo seli en tenpo telo. ma tomo lawa pi ma Malasija li ma tomo Kuwala Lunpu. ma tomo ni li jo e kipisi pi tenpo pini, taso



suli la ona li ma tomo sin li jo e tomo palisa suli mute.

ma Malasija li pona tawa mi tan ni: jan pi ma ni li pona. en la ijo pona mute li lon. ijo wan pi pona mute li kule. kulupu jan en toki en nasin pi tenpo pini en nasin sewi mute li lon. jan Male en jan Sonko en jan Palata en jan pi kasi suli pi telo tawa li lon. nasin sewi Silami li nasin sewi nanpa wan. taso nasin sewi Puta en nasin sewi Palata kin li lon. jan pi ma Malasija li toki e toki Male e toki Inli. taso jan pi kulupu Sonko li toki e toki Sonko kin. jan pi kulupu Palata li toki e toki Tami (Tamil) kin.

ma ni li jo e ijo mute pi pona lukin. ma lili pi insa telo suli en ma kasi suli pi telo sewi en ma tomo pi tenpo pini li lon. mi la ma tomo pona nanpa wan pi tenpo pini li tu: wan li ma tomo Jositan

1 "kipisi" pi ijo li ijo lili pi ijo suli
2 "meso" li pona ala, li ike ala, li lon insa pi ona tu.

(Georgetown). wan ante li ma tomo Melaka. ma tomo ni li epiku³ a! ona li jo e tomo mute pi tenpo pini e kipisi Sonko e kipisi Male e kipisi Palata e kipisi Inli (tenpo pini la ma Malasija li ma weka pi ma Juke. ma Juke li jo e ma Malasija). kipisi Sonko pi ma tomo tu ni li pona li suli nanpa wan. tomo pi nasin

sewi mute kin li lon. tomo pi nasin sewi Puta pi nasin sewi Sonko pi nasin sewi Silami pi nasin sewi Palata pi nasin sewi Kolisu li lon. ona li sinpin pi pilin pona pi nasin ante. ni li pona mute mute a!

nasin kulupu mute li lon, la moku ante mute li lon a! lon ale la jan li ken moku e moku Sonko e moku Male e moku Palata e moku ante. ken la moku nanpa wan pi ma Malasija li moku Nasilema (nasi lemak). ona li pan walo li kasi palisa pi jelo laso li kili kiwen lili li kala lili pi telo ala li sike mama li ko namako. ona li pona mute a, taso ona li seli lili e uta. sina ken kama lon ma Malasija, la lili lili la o tawa lukin e ma ni: ma tomo Jositan, ma tomo Melaka, ma lili Pejensijan (Perhentian), ma kasi suli Taman Nekawa (Taman Negara). kin la ante mute li lon. kin la o lukin moku e moku pi kule mute pi ma ni a! suli la o sona weka ala e ni: o moku e moku Nasilema!

3 "epiku" li "pona mute a"

kalama ma li kama ala kama e ma?

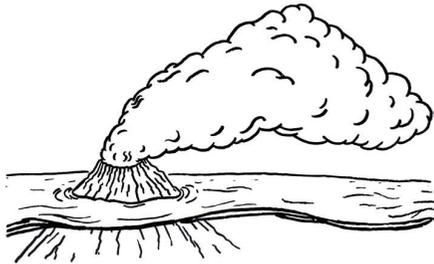
tan jan Ke Tami

sina lukin e toki mi ni la, sina ken pilin e ni: ma li lon. ona li ante ala, li lon tenpo ni, li lon tenpo pini, li lon tenpo kama. ona li weka ala tan noka mi. taso ma li ante, li ante mute lon tenpo.

o sona e ni: tenpo mun pini tu la... ma sin li kama lon!

taso ni li ken tan seme? a, insa pi sike suli ma li seli suli a. seli li pali e ni: kiwen li kama ko seli, li kama telo pi seli suli. kiwen telo seli ni li ken tawa, li ken wawa. tenpo la, ona li ken pakala e anpa ma, li ken tawa sewi kepeken wawa mute, li kalama suli, li ken pana e kon pimeja, li ken tawa e kiwen lili e kiwen suli lon supa ma kepeken tawa wawa. jan li lon ma ni la, ni li ken ike mute, li ken moli mute tawa jan, li ken pakala e ijo ale ona. tenpo mute mute la, nena li lon tan ni. nena ni la, kalama sin en pakala seli sin li ken kama.

nena seli ni mute li lon. nena seli Pukutoku-Okanopa (Fukutoku-Okanoba) li lon insa pi telo suli, li weka lili tan ma Nijon. tenpo pini la, telo li len e ona. ni la, jan ala li lon. taso tenpo mun pini tu la, ona li kalama, li pana e kon pimeja. kon pimeja li ken pakala e ilo tawa lon sewi la tomo tawa sewi mute li ken ala tawa sewi. kulupu pi lawa telo li tawa ona, li lukin e ona la, ona li kama lukin e ni: ma sin li lon a!



tenpo sike pini mute la, nena seli ni li kalama. tenpo pini tu la, ma sin li kama - taso ma ni li awen ala, li kama weka tan wawa pi telo suli tan tawa pi telo suli. ma sin pi tenpo ni li awen ala awen? mi sona ala. taso mi ken toki e musi ni:

ma ala la, kalama ma li kama ala kama e kala? ala! kalama ma la, ma ala li kama ma.

tawa pi poki monsi pi ma Asija: nanpa wan.

ma Malasija

tan jan Polo

mi jan pi ma Italiya, taso mi awen li pali lon ma Asija lon tenpo sike luka luka. ma Asija li pona mute tawa mi. jan en sona kulupu en nasin lon en nasin sewi pi kama suno li pona mute tawa mi. lon tenpo ni la mi tawa mute lon ma mute. mi tawa lon ma Malasija lon ma Pulune (Brunei) lon ma Sinkapo lon ma Intonesija lon ma Pilipina lon ma Mijama lon ma Tawi lon ma Laso (Laos) lon

ma Kanpusi lon ma Wijer lon ma Sonko lon ma Onkon lon ma Omun (Macao) lon ma Anku lon ma Nijon lon ma Palata lon ma Nepa lon ma Lanka. tan nanpa ni pi lipu tenpo la mi wile toki lili lon ma ale ni. mi wile e ni: sina tawa lili lon poka mi. mi wile open tan ma Malasija tan ni: tenpo ni la mi awen li pali lon ma ni.

ma

lanpan

kokosila pi tenpo ni li lon ni.

lanpan⁹ li musi. mi open kepeken sitelen mi:

sitelen lanpan ni li pona tawa ona., taso mi en ona li ken pona e sitelen. jan Josan li sona e sitelen pi sitelen Majan. sitelen ni li jo e kon lanpan. ona li ni:

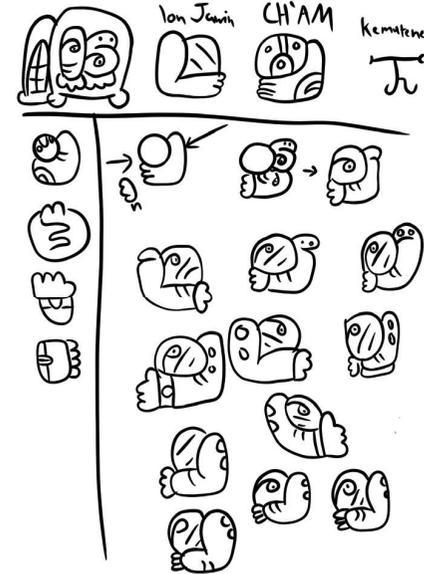
jan Josan li sona e sitelen pi toki Mikoma. ona li jo e kon lanpan li lon ni.

kepeken sitelen ni la,

9 "lanpan" li "kama jo kepeken wawa"



kemutenemk to steal



jan Saki li pali e lipu. taso, mi en ona li pilin pi pona ala tan ni. jan Pensa li pali e lipu sama

sitelen San. ni li open nasin e mi e ona. tenpo ni la mi en ona li kepeken e luka mute. tenpo poka la jan Saki li pali:

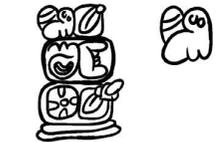
ni li lon!

nimi n¹⁰ li sama nimi a. tan ni la, mi en

ona li alasa pali e sitelen n sama sitelen a. sitelen a li pali kepeken sitelen pi kalama a. sitelen pi kalama a li ante lili. mi en ona li lanpan e sitelen pi kalama n li ante lili e ona. mi namako e linja pi sitelen a tawa sitelen n. nasin ni la mi en ona li pali e sitelen n.

kijetesantakalu¹¹ li sin ala mute. ona li kama lon tenpo monsi pi sitelen sitelen ante. jan Pensa li pali e ni:

ona li sewi ala. tan ni la, palisa jelo Natan li pali e ni:



tenpo poka la, jan Saki li pali e sitelen. sitelen ni li sama lukin e sitelen soweli. ona li pali e kijetesantakalu ni kin:

mi en ona li anu¹² e kijetesantakalu nanpa wan. mi ante ala e sitelen.



ni li pali len pi sitelen sitelen sin. mi wile pana sona tawa jan ale. mi pilin pona mute tan sitelen sitelen ni., mi wile e ni: sina kin li pilin pona.

10 "n" li sama "a"

11 kijetesantakalu li soweli pona

12 jan li toki e wile tawa ijo wan tan ijo tu la ona li anu e ijo

toki ma tan jan Alonola

toki ma li toki. jan mute li toki e ni: toki pona li mama pi toki ma. ni la, toki ma li toki lili pi toki pona. toki Inli en toki Epelanto la, jan li pana e nimi ni tawa toki lili pi toki pona: "tokiponido" (o toki: toki Tokiponito)

toki Tokiponito mute li lon. taso, toki lili ante la, toki ma li suli! jan mute (331) li lon kulupu Wesi pi toki ma. jan mute kin (~80) li lon kulupu Siko pi toki ma.



tenpo sike tu pini la, jan Sepeku li open e toki ma. ona li pali e lipu pi toki ma. ona li pana e sona ona. jan mute li toki e ni: toki ni li suwi! mi wile kama sona e ona. ni la, jan mute li kama sona e ona. tenpo sike wan pini la, mi open lon kulupu pi toki ma. mi mute li ante mute e ona. jan mute li wile ante e ona.

tenpo li tawa. tenpo sike wan la, mi mute li pali e ijo pi toki ma li ante e ona. jan suli pi toki ma (pi tenpo pini a) li jan

Sepeku li jan Sewi li kapesi¹ Pake li jan Tenten li jan Tasowe li jan ante mute! kin la, mi jan wan suli pi toki ma.

jan mute li weka tan kulupu pi toki ma. tenpo ni la, jan Sewi en mi li lon taso. mi la, ni li ike lili. mi mute li pali e ante pini. pini la, mi mute li pali e lipu pi kama sona pi toki ma, e sitelen tawa pi toki ma (lon lipu Jutu "ma Alonola").

jan mute sin li open! mi la, ni li pona.

tenpo ni la, o lukin e toki pi toki ma:

mi olin e sina = mi li wolin e si toki! mi jan Alonola = peko! mi li jan Alonola!
o moku e kala pona! = o moku e kala pona!
tenpo ni la, mi tawa tomo sona mi. ona li ike tawa mi. = mi li tawa iputu ki tomo sona mi. mi li pilin ike nen ona.
kijetesantakalu² = pawo lili pi ma Mewika anu pawo Procyon lotor anu pawo Pokijon Loto

toki ma li jo e nimi sin mute a! nimi wan pi toki pona la, toki ma li jo e nimi tu.

toki ma en toki pona li jo e ijo alasa tu: toki ma li wile e ni: ona li toki pi ma ali. toki pona li wile e ijo ante mute. toki pona li jo ala e ijo alasa wan. ken la, toki pona li wile e ni: ona li pana e ijo sewi tawa lawa sina. ona li pona tawa pilin sina. ona li musi.

o utala ala e toki ma. ona li wile ala e ijo ike tawa toki pona. ona li toki ante. ni li lon ala: ona li toki pona nanpa tu.

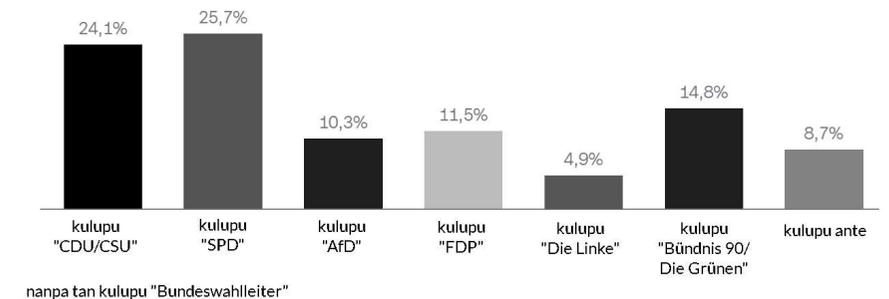
1 "kapesi" li kule pi kiwen kasi
2 "kijetesantakalu" li soweli pona

anu' suli pi ma Tosi tan jan Alonola

tenpo pini lili la, jan pi ma Tosi li ken anu e kulupu lawa ona. kulupu ni pi nasin jan li lon:

- kulupu "CDU/CSU" anu "Union". ona li kulupu pi nasin lawa awen. tenpo pini la, ona li kulupu nanpa wan.
- kulupu "SPD". ona li kulupu pi nasin lawa kulupu. ona li wile e ni: jan ale li jo e lon pona. ona li wile pana e mani tawa jan pi mani lili. ona li lawa e ma Tosi lon poka pi kulupu "CDU/CSU".
- kulupu "AfD". ona li kulupu pi nasin lawa ma. ma Tosi li pona tawa ona. ken la, ona li olin e ona. ona li pona kin tawa kulupu esun. ona li wile e ni: ma en jan lawa en jan utala en jan pi awen lawa li suli li jo e wawa mute. ona li ike tawa jan pi ma ante.
- kulupu "FDP". ona li kulupu pi nasin lawa ken. ona li wile e ni: lawa pi tenpo ni la, kulupu li kama jo ala e ijo mani mute, li kama jo e ijo mani lili. lawa ona li pona tawa kulupu esun.
- kulupu "Bündnis 90/Die Grünen". ona li kulupu nasin pi pona ma. ona li wile e ni: ma li pilin pona. ona li

¹ sina "anu" e ijo la, sina wile jo e ijo ni, li wile ala jo e ijo ante. sina pali e ni la, ni li anu.



wile pana e mani mute tawa pona ma, tawa pona soweli, tawa pona kasi. kin la, ona li wile e ni: ona li wile pana e mani tawa jan pi mani lili.

- kulupu "Die Linke". ona li kulupu nasin pi sama jan. ona li wile e ni: mani li suli ala tawa kulupu. kulupu ante ni la, ona li wile pana e mani mute mute tawa jan pi mani lili. ona li wile e ni: jan ale li ken moku, li jo e tomo, li jo e lon pona.

kulupu ante mute li lon, taso kulupu ni taso li lon tomo lawa pi ma Tosi lon tenpo ni.

ni la, kulupu nasin seme li nanpa wan:

kulupu "SPD" 25.7%
kulupu "CDU" 18.9% (o lukin kin e "CSU")
kulupu "Bündnis 90/Die Grünen" 14.8%
kulupu "FDP" 11.5%
kulupu "AfD" 10.3%
kulupu "CSU" 5.3%
kulupu "Die Linke" 4.9%

kin la, kulupu lili "SSW" li lon tomo lawa pi ma Tosi lon tenpo kama!

jan mute (25.7%) li anu e kulupu nasin "SPD". ona li nanpa wan! taso, ona taso li ken ala lawa. ken suli la, ona en kulupu ante tu li kama e kulupu suli la, ona li ken lawa.